

Časopis Výboru pro zabezpečení osob, které se na základě amnestie vrátí do ČSR

CHVÁLA RODNÉ ZEMĚ...

Jsou takové chvíle v životě člověka, kdy ho najednou přemůže až divokou a nespoutanou silou touha po rodném domově. To jsou obvyklé chvíle, kdy je člověk daleko od své vlasti, kdy její obraz je jakoby zatlačován do pozadí novými dojmy a vzjemy. A tu stačí jen kousek něčeho, co připomíná staré známé a teplem prosycené představy — třeba letní sluníčko prohrávající cíp borového lesa — když na vás najednou dýchne vzpomínka na domov, táhlý, bolestný a všepronikající stesk. A ta dobrá, mateřsky blízká představa vlasti vám sevře srdce touhou po všem tom, co poznamenalo váš život od prvních krůčků někde na zápraží všech zákoutí vašeho dětství.

Kolik kouzla v sobě tají to všem drahé slovo vlast!

Vlast krásavice navždy spoutala naše srdce. A vy, kteří jste odešli, kteří jste lehkověrně opustili svou vlast a kteří se dnes vracíte zpět, poznali jste nejlepší, co je to žít v cizině, co je to žít bez vlasti. Snad nejkrásněji to za všechny navrátilce vyslovila Blažena Müllerová, když po svém návratu ze Švédska řekla: »Touha po domově, kdo to neprožil, tak neví, co to je. Každým rokem je silnější, člověk by z toho nakonec onemocněl. Ne, bez domova, bez všech těch krás rodné země, nelze žít.«

A náš domov, naše země je krásná... Myslíte-li na ni, na rodnou, libeznou, tu jako byste zaslechli známý utichlý a opět silící šum našich březek, věčné a táhlé šumění hlubokých hvozdů. Nad nimi se otevírá čirý blankytný obzor prosycený trylky skřivánků. Jeskyně otevírají svá tajemná podzemí, říše snů, bajek a kouzel s bludištěm chodeb jakoby postříbených křišťálovou náherou krápníků, ze kterých tu všemocný vládce čas vytvořil čarovný svět.

Odtud, kde jeskyně vyběhá do prudké a divokou přírodou obklopené stráně, vede cestička probleskující houštinou až k palouku posetém zardívajícími se srdečky jahod. Tam, kde se cestička ztrácí do namodralého stínu lesa, vyrůstá bělostné stádečko hub prosycené mamičkovou vůní jehličí.

Hluboko v nepropustných šumavských hvozdích, pod kofeny smrků, jejichž vrcholy jsou zulámány větry, na mýtinách a horských loukách sbírá své první vlnky Vltava. Splétá je dohromady uprostřed obličejů i ostrých kamenů úzkého koryta v říčku, na jejímž břehu už dávno před lety pojal vel-

Motto:

»Kde domov můj, kde domov můj,
voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalínách,
v sadě skví se jara květ,
zemský ráj to na pohled.
Ať, to je ta krásná země,
země česká, domov můj,
země česká, domov můj...«

(Josef Kajetán Tyl)

ký český mistr Smetana myšlenku vdechnout její krásu do tónů symfonie.

Co všechno nevyvolá v člověku to kouzelné slovo vlast... zpívá o tom je sladkým údelem básníků. A neméně sladkým údelem poutníků všedního dne je pití onu krásu plnými doušky jako lahodné víno z modranského džbánu, na němž kvítka jsou zpodobení krásy domoviny. Krásy vyzrálé staletími, v nichž dovednost českého ducha i rukou utkala zemi bohatý přehoz se vzácnými ornamenty památek. Památek, které mají po věčné časy připomínat velikost a slávu národa. Jako vzácné šperky přilpaly se k hrudi pabočků hodnostné zámky, do čela masivů se usadily hrdé típnaté hrady, rozestavily se strážné hličky bašt a tvrzí, nedotčené pokřevy umělecké se soustředily pod krotivý okrášl a klášerů. A všude všelijaké ty krásné obrasy hor, bezrobocké Lysé, Radhoště, všem neznámou tráfí Rípu, staroslavného Vyšehradu, do pyšné krásy se pnoucí pohádkovou Hlubokou, hrdé věvodčí celému Českému rájli dva kamenné prsty Trosek...

V pokojných klmech měst, utkal pak um českého pracujícího člověka jedinečné architektonické výtvoře, největší mistři umění malířského i sochařského jako by závodili v ušlechtilé soutěži o nejučinnější vyzpívání krásy života české i slovenské země. Krásy nehybnoucí, nesmrtelné...

Avšak vlast je i ona krásá zapadlých horských samot, výsek, a nakonec i ona krásá maminčinych pelargonii za okénkem nebo ony drobulinké zahrádky, plné karafiátů a macešek. Je to i onen malý dvorek domova se vši tou domácí drobotinou, s dětmi a kočárky, jitičným kokrháním, husím štěbetáním. A kdo by nezapomněl i na tu bolest, když na celou krásu naší vlasti lehla

smrtící pěst nacismu a fašismu? Slzy nezměrného hoře vytryskly z očí země a dny se začaly podobat smrti. Nebylo větší bolesti. Kdo by nezapomněl na tu bolest právě dnes, kdy podobné síly uzákonily v západním Německu brannou povinnost, aby se znovu zmocnily cizího bohatství. V takové chvíli nelze být daleko od vlasti!

... Jak se změnila naše vlast. Jsou už daleko doby, kdy krásá spíš drásala srdce, to když bída a nouze kalyli štěstí, kdy často chléb i práce bývaly vzácností. Když vlast ve zlych rukou panstva tak přečasto se z matky stávala maceškou. Toho už není. Lid se stal jediným hospodářem a strážcem všech krás života, své rodné země, své vlasti. Štěstí a krásá přestaly být výsadou — krásy hor, pokřevy země, od kterých za stará mívali křič jen pán, otevřely se všem.

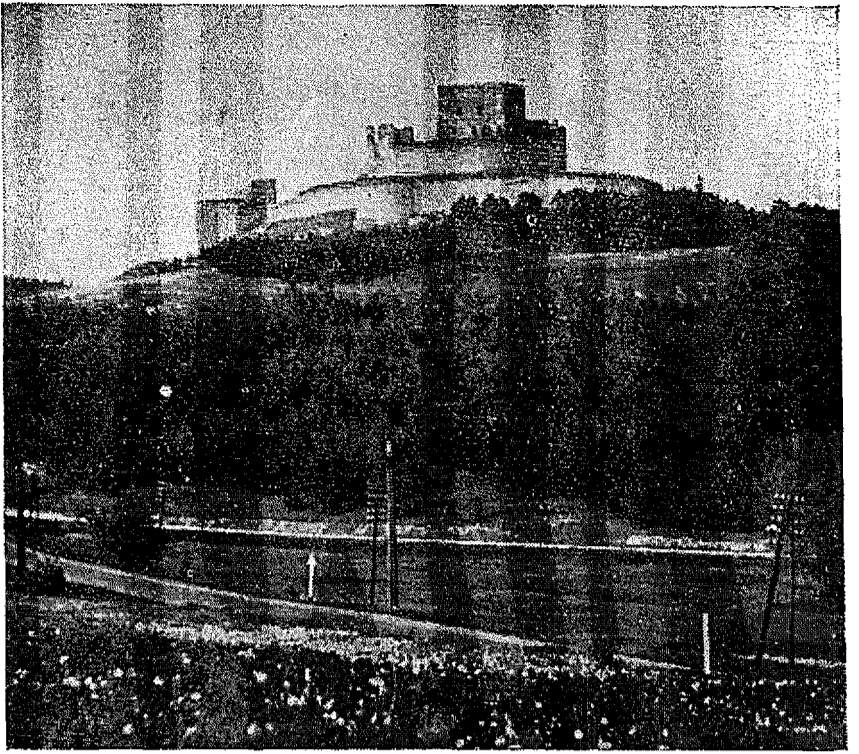
Naše vlast zkrásněla. Zkrásněla vším tím, co spravedlivěji je život. Zkrásněla svým lidem. Zkrásněla poklidným dýmem kamenných továren, v nichž hospodáří lid. Zkrásněla rušnými dílnami, v nichž všichni ovládají už bez panského křehkého, bez pohlaví štagjůrů a pohumků zkrásněla veselou děchovkou bucharů kovárny, ocelárny... Ne, nikdy dřív nebyla naše země tak krásná jako dnes.

Někdy, když to po mnohaletém gubování cítilo i Jaroslav Pešta. A když krácel se svou matkou Prahou, zdálo se mu, že se změnil celý svět. Co se změnilo a naučil! Kolikrát ho stesk po domově přemohl i uprostřed tmavé a síře noci. Dnes už je volný a svobodný, je doma. Poznal, že vlast, to je také svoboda. A štěstí, které se mu vrátilo, ze svých dlaní už nikdy nepustí.

Blažena Müllerová, Jaroslav Pešta a všichni ti ostatní, kteří se vrátili, vědí, že vlast bude v budoucnu ještě krásnější. Protože naše štěstí i jejich štěstí spočívá v tom, že i to už je jen a jen v rukou nás všech.

A vy všichni, kteří vzpomínáte v bezesných nocích na svůj domov, kteří myslíte na své budoucí štěstí, nezapomeňte spojit nesmazatelné představy krás vlasti s myšlenkou, že na dalším utváření jejího obrazu se mohou podílet i vaše ruce. Ruce, které zároveň vymažou z paměti několik pobloudilých let prožitých bez radosti a v trpkém kruhu beznaděje.

Hřejivá náruč vlasti, předražené, krásného domova, je stále otevřena...

Ještě dnes drží masivní zdi jednoho z nejkrásnějších západočeských hradů — hradu Rábi, zdi které dovedly odolat útokům vojsk Jana Žižky. Denně touto vzácnou historickou památkou procházejí stovky turistů z celé země

Zahraníční delegace v Československu

V měsících červnu a červenci uvítala naše republika celou řadu zahraničních delegací, které přijely, jak si to přeje vůle národů celého světa, navázat přátelství nebo upevnit již přátelství tradiční.

Ve čtvrtek 21. června přijela na přátelskou návštěvu jedenáctičlenná vládní delegace Korejské lidové demokratické republiky, vedená předsedou rady ministrů Kim Ir Senem. Za svého pobytu projednala a podepsala dohodu o kulturní spolupráci mezi ČSR a KLRD.

V pondělí 2. července přijela pak do Československa 12členná vládní delegace Jemenu, vedená korunním princem Sejjí ul-Islám Mo'ammad al-Badrém, náměstkem předsedy vlády a ministrem zahraničních věcí. Delegace navštívila některé závody, lázně a památná místa a na konci svého pobytu podepsala smlouvu o přátelství a obchodní dohodu.

Na krátkou návštěvu se zastavil dne 7. července v Praze generální tajemník OSN Dag Hammarskjöld.

V tomto období republiku dále navštívila delegace vietnamských katolíků, kterou vedl poslanec Národního shromáždění Vietnamské demokratické republiky Ngô Tu Ha, 15členná delegace UNESCO, která se u nás seznámila se sociálními a rekreačními zařízeními pro pracující průmyslových zá-

vodů, dále indonéská kulturní delegace, která projednala některé otázky kulturních styků mezi našimi zeměmi a zásady jejich dalšího rozvoje. Dvě delegace přibýly do Československa z Anglie. Byla to jednak šestičlenná skupina poslanců britského parlamentu a třicetičlenná delegace londýnských družstevníků, kteří si prohlédli četná místa naší vlasti. Na krátkou návštěvu přibýla k nám také delegace sovětského města Krasnodaru. Skupina argentinských lékařů, která přijela na pozvání ministerstva zdravotnictví, dle v těchto dnech v západočeských lázních. Představitelé jugoslávského družstevnictví, kteří přijeli do Československa koncem června, studují u nás rozvoj zemědělství a družstevnictví za poslední léta. Zde je třeba ještě uvést, že naše kulturní delegace podepsaly v těchto dnech kulturní dohody v Egyptě a v Libanonu.

V nejbližších dnech přijede do Československa na státní návštěvu kambodžský princ Norodom Sihanuk, aby si vyměnil názory o hospodářských a kulturních stycích mezi Kambodžou a ČSR. Do Československa rovněž přijede uruguayáská parlamentní delegace. Československo, vedeno myšlenkou úzké spolupráce a přátelství mezi národy, bude i nadále sledovat tuto mírumilovnou politiku a spolupracovat s každým, kdo si přeje mír a přátelství.

Spisovatel Václav Řezáč zemřel

nějších míst naší země, svědčí o úctě a lásce českého a slovenského člověka k jeho dílu. Václav Řezáč si této lásky vážil a měl ji na mysli do posledních chvil svého života, kdy ještě předvečer své smrti, hovořil se zaujetím o svých tvůrčích plánech, které, bohužel, již neuskutečnil — ani zamýšlený třetí díl své trilogie.

Kromě své tvůrčí činnosti pracoval Václav Řezáč i na jiných úsecích československé kultury, zvláště se zasloužil i o rozvoj filmu, zásluhy si získal i jako člen představenstva ústředního výboru Svazu čs. spisovatelů, i jako ředitel nakladatelství Československý spisovatel.

S Václavem Řezáčem odešel jeden z nejlepších našich současných spisovatelů, dobrý člověk a vzácný přítel.

Úryvek z básně »Píseň«

... Ach, kdyby tak jednou jel pouští
vůz kropiči, vůz kropiči,
písek by pil, po stranách vzrostlo by
houští

a v něm by tloukli slavičí
a dávnou vyhrálkou poušť
by volala: Jen houšť, jen houšť,
už nikdy nebudu pouští,
mám houští,
ve kterém tloukou slavičí:
Ze staré oblohy si udělám vůz
kropiči

pro nejkrásnější ulici.
Kam sahá svět, tam ona sahá
z tříště světla mléčná dráha
a po ní jak naši uliči
jede vůz kropiči
a pod ním šťastná poušť
volá:
Ještě,
ještě ty čtyřbarevné kapky
dávce
deště

největší kapky a houšť,
ať na mne roste houští —
už nikdy nechci být,
už nikdy nebudu
poušť.

Poslední práce V. Řezáč
napsané 3. června 1956

Irena bude traktoristkou

Hodiny na veži odbíli desát a potom ešte štort, ale okná u Bedečev nepotemneli. Stará Bedečová vari už desiaty raz vyložila obsah Ireninho kufra a znova starostlivo poukladala každú vecičku, ktorú chystala dcére na cestu. Z Galanty do Bernolákova nie je ďaleko, a predsa sa Bedečovej zdalo, že vypravádza Irenu na koniec sveta. Ani starý Bedeča nemohol zaspať. Dvoch synov už takto vypravil z domu, ale ani za jediným sa mu tak necítilo ako za touto najmladšou, ktorá má tvrdohlavú povahu ako on.

Napokon vrzgla bránička a Irena vzkĺza do izby. — Tak si sa teda už rozhodla — začal Bedeča, keď si dcéra sadla naproti nemu a opálenými nohami hompálala pod stolom.

— Rozhodla. A vari ste vy ináč myslíte?

— Nemyslel. Len toľko som chcel povedať, že sa hrabeš za chlupskú robotou. Možno, že ešte tak pre ženy by bolo motať sa okolo strojov, ale pre deti to už vonkoncom nie je...

Ale Irena sa už dávno za dieťa nepokladala. Mala pätnásť rokov, v škole bola vzornou žiačkou, medzi mládežou tiež dala na jej slovo...

Bedeča sa znova zahľadil na Irenu, ktorá s matkou prezerala obsah kufra. Po kom je len také tvrdohlavá — rozmýšľal Bedeča nad dcérou. — Nič ju nevie od úmyslu odradiť. Ale nech len ide, možno z nej aj dačo bude.

Irena sa ráno rozlúčila s domovom. Nechala tam kus svojho detstva a na stanici uplakanej mat, ktorá už nevládala zdržať slzy a končekom urec-

kovky ich utierala z vráskatých líc. Potom vlak odnášal Irenu k jej cieľu: do Poľnohospodárskej technickej školy, kde sa mala zoznámiť so všetkými strojmi, aké sa v poľnohospodárstve používajú.

*

Na chodbách kaštieľa, kam Irena Bedečová pred rokom prišla, je dnes rušnejšie ako inokedy. Chlapci a dievčatá postávajú s písankami v ruke a nervózne prehrávajú atramentom popísané stránky. Začínajú sa skúšky a Irena má ist medzi prvými. Je v škole najlepšou žiačkou, ale i tak má v kútiku srdiečka starosť... Veľa je toho, čomu sa cez rok naučila, videla veľa strojov v prevádzke i rozobratých v dielniach strojarov a traktorovej stanice. A teraz to bude musieť pred učiteľom zapakovať a dokázať, že rok strávený v škole (kde ich obklopovala všetka starostlivosť učiteľov a vychovávateľov), nie je strateným časom.

Medzitým, čo Irena čosi vysvetľovala Marte, v triedach odpovedali ich spolužiaci. Bielo prestretý stôl s listkami preloženými nepopísanou stranou hore, aby nebolo vidieť číslo otázok, z ktorých si treba vybrať, naplňuje všetkých slávnostnou náladou.

Rudolf Buckley, ktorý chodí o triedu vyššie ako Irena, je dobrým žiakom. — Šikovný chlapec — hovorila o ňom všetci učiteľia na ústave, ktorý má čas i na učenie i s dievčatami sa požartovať, odpovedá i teraz veľmi dobre. Za stolom s ním sedí aj predseda školskej skupiny mládeže. Obaja sú spokojní a vy-

rovnaní. Niet tu šepkárkov, ani »tahá-kovka«, z ktorých by sa snažili odpisovať. Rudolf pomaly vyčerpával tému, ale učiteľ kladie ešte jednu otázku, aby sa presvedčil, či v Rudolfovej vedomostiach naozaj niet medzery a či mu so spokojným svedomím môže napísať jednotku. Teraz má porovnať výhody smykovania oproti valcovaniu.

Aj na túto otázku Rudolf odpovedá dobre. Ak bude takýto aj po opustení školy, iste veľa dobrého prinesie na naše strojarov a traktorovej stanice, jednotné roľnícke družstvá alebo štátne majetky.

A takto to ide až do večera. Prejde niekoľko dní a bude po skúškach. Do chodieb kaštieľa sa znova nasaňuje mlákuota, ktorú mladost pred rokom vyhnala zo všetkých jeho kútov. Len učiteľia posedia ešte v zatichnutých kabinetoch, aby urobili bilanciu vykonanej práce a pripravili sa na privítanie nových žiakov.

*

Na obločné tabule dievčenskej izby pomaly padajú kvapky dažďa. V bielych posteliach oddychujú po celodennej práci tri dievčatá. Ich pravidelné dýchanie dolieha do kútika, kde sa Irena prevažuje zboka nabok a spánek nie a nie sadnúť na oči. Dnes je v internáte posledná noc. A zrazu jej je akosi smutno za všetkým, čo tu na dva mesiace necháva. V myšli sa jej predstavuje udalosť, v ktorej sa jej predstavila v škole, a všetko sa jej zdá také nevyúsledno krásne. Ale doma čaká mama a otec, obaja pyšní na svoju Irenu.

— Ba či ešte otec stále myslí, že práca pri strojoch nie je pre dievčenské ruky? — prišla Irena na myseľ otcova teória o rozdelení roboty medzi mužov a ženy. — Iste nie, len sa k svojmu omylu ťažko priznáva. A. J. V.

PROHLÁŠENÍ KARLA KASALA

o poznatcích v rozhlasové stanici »Svobodná Evropa«

V pondělí 9. července navštívil Československou tiskovou kancelář britský státní příslušník pan Karel Kasal se svou manželkou Helenou Bušovou-Kasalovou, známou filmovou herečkou, kteří se svým synem po osmi letech pobytu v zahraničí přijeli před několika dny do Československa. Pan Karel Kasal odevzdal Čs. tiskové kanceláři prohlášení o svých poznatcích v rozhlasové stanici »Svobodná Evropa«, jehož část uveřejňujeme.

Pracoval jsem čtyři roky v mnichovském vysílání »Svobodná Evropa«. Píši tedy o tom, co jsem viděl a zažil. Mluvíme o vlastní zkušenosti, trpké zkušenosti, nejtrpčí v celém mém životě.

Moje přesvědčení a rozčarování

Snažil jsem se zasvětit život boji za právo a spravedlnost. Jsem přesvědčený stoupenec demokracie. Před čtyřmi lety jsem vstoupil do služeb »Svobodné Evropy« v domnění, že budu pomáhat spravedlivé věci. Dožil jsem se postupně naprostého rozčarování. Po čtyřleté spolupráci s »Radiem Svobodná Evropa« jsem dospěl k názoru, že nechci-li zradit svou minulost, nechci-li zradit boj, kterému jsem věnoval nejlepší léta svého života, nemohu dále pracovat pro ty americké zájmy, které jsou reprezentovány ve »Svobodné Evropě«. Tato instituce usilovně živí nebezpečí nové světové války. Vim, co je to válka. Bojoval jsem na straně spojenců ve druhé světové válce jako letce. Nechci, abych tuto zkušenost musel opakovat. Nedovedu si vůbec představit, že bych měl bojovat proti své vlasti.

Nevěřím, že všichni Američané se ztotožňují s politikou »Svobodné Evropy«. Stejně tak, jako se s ní neztožňují převládající počet občanů Západu. Kritické hlasy, které by světu ukázaly podstatu tohoto vysílání, jsou však na Západě umlčovány. Požádal jsem proto po svém příjezdu do Prahy Československou tiskovou kancelář, abych mohl říci jak Československu, tak celému světu, jaké jsou snahy a cíle »Radia Svobodná Evropa«.

Zamračená tvář »Svobodné Evropy«

Představitelé »Radia Svobodná Evropa« sledují se zamračenou tvář každý pokus o změnání světového napětí, nevráží se do něj na to, jak myšlenka mírové koexistence sil a jak každým dnem získává nové a nové stoupence. Vzpomínám si, s jakou nevolí byla v »Radiu Svobodná Evropa« komentována návštěva sovětských státníků ve Velké Británii. Zaměstnanci v »Radiu Svobodná Evropa« označovali anglické pozvání sovětských státníků za ránu do zad americké zahraniční politiky.

Do takového stavu uvedla tyto lidi slepá a nenávidná politika.

S plnou odpovědností prohlašuji, že »Radio Svobodná Evropa«, které je jakousi visitkou amerikanisace Evropy, je institucí bez mravních hodnot a že každý slušný člověk se musí obávat zhooubného vlivu amerikanisace, která přináší zkázu evropské kultury a jejím národním tradicím. Práce v »Radiu Svobodná Evropa« mě přesvědčila, že Evropa pod americkou kontrolou se má stát sídlem pseudodemokracie, ve které hlavní roli ve veřejném životě hrál tradiční gangsterismus.

V t. zv. evaluačním oddělení

Znáám dobře práci v »Radiu Svobodná Evropa« a mohu říci lépe než kdo jiný, jaké podvody »Radio Svobodná Evropa« provádí. Pracoval jsem čtyři roky v t. zv. evaluačním oddělení, t. j. oddělení, které vyhodnocuje rozličným způsobem získávané zprávy. Tyto zhodnocené zprávy dostávají redaktoři, kteří je pak upravují do svých relací. S velikou oblibou redaktoři »předvídat« různé události v Československu a vyjde-li jim náhodou některá z jejich prognos, omílají to pak do nekonečna.

V evaluačním oddělení jsem však viděl, jak zprávy, které líčí život v Československu pravdivé a které se proto nehodí politice »Radia Svobodná Evropa«, jsou záměrně potlačovány a do relací jsou dávány jen zprávy sensační, skreslující poměry v Československu.

Prostě při zpracování zpráv z Československa se postupuje tak, aby američtí organizátoři vysílání »Svobodné Evropy« mohli klamat americkou veřejnost. Není třeba pochybovat o tom, že prostý americký člověk, kdyby věděl, k jakým haněbám jsou zneužívány jeho peníze, sám by učinil konec t. zv. Svobodné Evropě a celému tomu humbuku o boji za svobodu lidu, který prý úpí za železnou oponou.

Lidé nešťastní a lidé zkažení

Nechci se nijak široce zabývat poměry v československém oddělení a osobami, které tam pracují. Jsou tam přirozeně různé druhy lidí. Jsou tam lidé nešťastní, kteří naleznou podobně jako my a jako již dříve jiní cestu do Československa. Jsou tam ale také lidé zkažení, o kterých by se daly psát nanejdůležitější romány. Nechci však posílat pozici těch, kteří si každou kritiku československého tisku pečlivě zaznamenávají a každý měsíc předkládají americkým bossům přesnou statistiku, že československý tisk jim věnoval tolik a tolik řádek. Doufají, že tak prolouží svou existenci v »Radiu Svobodná Evropa« a nebudou vyhozeni do uprchlických lágrů. Rovněž tak tvrdí, že jejich příbuzní v Československu by byli perseklováni, kdyby v »Radiu Svobodná Evropa« vystupovali pod pravým jménem. Je to dětinské, neboť jak já sám, tak i moje paní jsme se přesvědčili, že našim příbuzným

v Československu se nic nestalo, přestože jsme přes čtyři roky v »Radiu Svobodná Evropa« pracovali. Skutečnost je úplně jiná. Zaměstnanci »Radia Svobodná Evropa« vystupují pod pseudonymy proto, poněvadž jejich pravá jména českému a slovenskému národu buď nic neříkají, nebo by odhalila jejich pochybnou, zkompromitovanou minulost.

Moje prohlášení

Toto prohlášení činím proto, že je považuji za svou mravní povinnost a že chci odhalit celou tu podlost a zradu, které se »Radio Svobodná Evropa« na českém a slovenském národě dopouští.

Nejsem v Československu dosti dlouho, abych mohl říci podrobně, co jsem viděl. To, co jsem však viděl, působí na mne tím nejlepším dojmem. Především jsem se setkal s lidmi, kterým chybí ona vlčí nenávisť a závist, která se stala nerozlučnou charakteristikou většiny lidí v emigraci a hlavně ve »Svobodné Evropě«.

Viděl jsem úsilí československého lidu zařizovat si život demokraticky, a co je hlavní — po svém. Viděl jsem vesnice a pole, která slibují bohatou úrodu. Vzpomněl jsem si při tom, jak asi pan Kvetko z »Radia Svobodná Evropa« bude láteřit, že mu nevyšly jeho předpovědi o hladu v Československu ani pokyny k provádění hospodářských sabotáží.

Musím však přiznat, že všechno, co zde vidím, mě nijak příliš nepřekvapuje, neboť jsem se již ve studijním oddělení »Radia Svobodná Evropa« přesvědčil o pravé situaci v Československu. Zprávy, které jsem dostával a které redaktoři do relací nedávali, ukazovaly skutečnost, že Československo je na správné cestě.

Když však vidím dnešní život v Československu, vyvstávají mi stále před očima obrazy ze života československých emigrantů, a to je snad jediný stín, který utkvívá na mé radosti, že zase po letech stojím na české půdě. Používám proto této příležitosti, abych apeloval na emigranty a znovu jim připomněl, že jediným řešením jejich bezvýhodné situace je návrat. Vim z osobní zkušenosti, že řada emigrantů, i když jsou fyzicky ještě v zahraničí, je myslí již doma v Československu. Těm pak bych chtěl říci, že jakýkoliv strach z návratu domů, tak jak jim to namlouvá »Radio Svobodná Evropa«, tak jak jim to namlouvají emigrantští prominenti, je naprosto bezpředmětný a že vláda v Československu, jak jsem se přesvědčil, je ochotna odpustit a umožnit návrat a zapojení do nového života. Přál bych si, aby se moje slova dostala k uším a očím těch prostých lidí, kteří, svedeni americkou propagandou, se dostali do zahraničí a dnes, kdy poznali bidu, v jaké je uprchlický odsouzen žít, netouží po ničem jiném než po návratu domů.

Z čeho je šťasten pan senátor Douglas

V předminulém čísle jsme seznámili čtenáře v článku »Nápady pana senátora« s návrhy pana Paula H. Douglase na vytvoření a financování nové organizace »Freedom Administration«, jež má — podle článku 5 jeho záměrů — »poskytnout peněžní podporu skupinám odporu, které pracují k eventuálnímu osvobození nynějších satelitních států«. V dalším se zřetelně mluví o tom, že jde o Sovětský svaz a ostatní země s lidovými vládami.

V článku 7 návrhu se hovoří o jakékoli agentuře a cestách a metodách k uskutečnění takových snah. Věc je tedy jasná.

Kolegové pana senátora se věru rychle chopili jeho myšlenek. A tak mohl — jak za tepla roztroublila »Svobodná Evropa« — poslat chicagskému »Dennímu hlasateli« telegram, v němž jásavě provolává:

»Jsem šťasten, že vám mohu oznámit, že senát schválil na můj návrh položku 20 milionů dolarů, které mají být podle mého návrhu použity na udržení ducha svobody mezi lidem za železnou oponou, tedy i v Československu. Senát přijal též politické směrnice, které jsem navrhl k upotřebení těchto peněz. Vyhráli jsme bitvu, ne však válku. Zavázal jsem se, že budu na půdě senátu pokračovat v boji, ve kterém by byly též plně využity zdroje vědomostí a schopností národních skupin, a to nejen ve prospěch americké vlády, ale všech demokratických vlád a všech lidí, kteří bojují za svobodu porobených národů.«

Člověku, nezasevěnému do věcí, by se na první pohled mohla zdát slova pana senátora Douglase dosti

ušlechtilá. Ale stačí si jen na okamžik představit, oč má jít, jakou činnost má financovat těchto 20 milionů dolarů — a je po sympatiích. Obvyklé fráze o »duchu svobody«, »porobených národech«, »železné oponě« a tak dál jsou ovšem už hodně omléty. Je příliš dobře známo, že se za nimi schovávají věci docela jiné. Je to prostě vměšování do vnitřních poměrů jiných zemí, je to záškodnická činnost proti zemím, kde je jiné uspořádání hospodářských a sociálních poměrů, než jak je třeba milé panu senátorovi. Ale to nic nemění na věci, že tyto země existují a že národy, v nich sídlící, si takové poměry zvolily a chtějí je dále rozvíjet.

Schválených 20 milionů i celá činnost organizace »Freedom Administration« nejsou ostatně nic nového. Je už dávno postaráno o 100 milionů dolarů, uvolněných na podporu rozvratné činnosti v zemích lidových vlád. Tak tento přídavek ani nepřekvapuje. Ale co stojí za povšimnutí: pan senátor Douglas byl zřejmě nespokojen s dosavadními výsledky záškodnické činnosti. A tak se stará o její zvýšení. Můžeme ho předem ujistit, že ani teď nebudou jeho úmysly korunovány zdarem. Protože k takovému všem je zapotřebí dvou: jednoho, kdo je páchá — a druhého, kdo si to dá líbit.

Je ovšem nepochoybné, že takové činy, jakými se pan senátor Douglas honosí, nepomáhají k vytváření lepšího ovzduší ve světě a k zlepšování vztahů mezi národy. Je jisté, že nikdo, kdo má dobré a poctivé úmysly, se nemůže radovat spolu s panem senátorem Douglasem.

O té exilové „literatuře“

Ve »Svobodné Evropě« nám dává pan Egon Hostovský, který nikdy nevěděl, co je vlastně zač, každou chvíli »lekce« o domnělém úpadku naší literatury. Ale když si troufá posuzovat, co se děje v umění u nás, měl by především hledět k vlastním dveřím. Tam by měl totiž dosti pravdivé příležitosti psát o úpadku, bezradnosti a paumění.

A mohl by hned začít u »arcidíla«, jež bylo poctěno zajisté nevěšním, ba přímo kuriozním vyznamenáním — totiž první cenou RFE. Cože to vyšlo z hnízda svobodoevropské »kultury« tak znamenitého? Sbírká — s prominutím — veršů Františka Listopada. Jmenuje se »Svoboda a jiné ovoce«. Stejně tak mohla být nazvána třeba »Fantasmagorie jedlíka«. Neboť jsou v ní také takovéto »verše«:

*Za rok jsem snědl 35.000 brambor
hvězda kterou jsem vytrhl ze země
za rok jsem snědl malé tele
záhon cibule kopr ryby
365X jsem obědval
večeřel jsem už méně
konzervy kino voda sen ...*

Nechme být jidlické vidiny Listopadova »tvůrčího ducha«. Jisté však je, že právě tak mohl vedle sebe a pod sebou sesmolit jakákoli jiná slova — a vydávat je právě tak za báseň, jako učinil s touto hrstí slov.

Jisté není třeba uveřejnit z odměněné »knihy« už nic více, a je každému jasno: hle, co považují za »umění« ti, kdo se opovžují vynášet soudy nad novou českou a

slovenskou literaturou. Milovníky opravdové literatury můžeme ujistit: takové plácániny, jako je Listopadova »poesie«, u nás skutečně nikdo nepíše. A nikomu se po nich také nestýská. Právě tak jako ne po Listopadovi nebo Hostovském.

* * *

A když jsme u té literatury: koncem června zavržala »Svobodná Evropa« o známé hře Karla Čapka, Bílá nemoc, že »komunisti si s tímto dílem tak dalece nevědí rady, že je vůbec nevydávají a prohlašují o něm, že není aktuální«.

Pravda je ovšem zcela opačná. Nedávno vyšel v edici »Dílo bratří Čapků« samostatný svazek, nazvaný »Hry«. Jsou tam pohromadě: »Loupežník«, »R. U. R.«, »Věc Makropulos«, »Bílá nemoc« a »Matka«. Náklad byl 17.000 výtisků. Tolik v jednom nákladu nikdy dříve žádná kniha Karla Čapka nedosáhla. Vydalo nakladatelství Čs. spisovatel.

O tom, jak je vrátké tvrzení, že se »Bílá nemoc« u nás považuje za »neaktuální«, mluví nejlépe toto: v právě uplynulé divadelní sezóně hrála tuto hru divadlo v Gottwaldově, Brně, Opavě, Kolině, Mostě a Novém Jičíně. To je hned několik divadel nejdůležitějších. O některých z nich nemají jisté ve »Svobodné Evropě« ani ponětí, neboť vznikla až když už paty uprchlých »svobodoevropanů« byly za horami.

Nuže — tak se to má s dílem Karla Čapka. A jak se to má s pleškáním »Svobodné Evropy«, je vidět z předchozích řádek. -vk-

Co by, kdyby, to by...

Utečenecký měsíčník »České slovo«, vydávaný teď »pěticí svobodoevropského vypoštění Pejskara (jenž v tom umí zřejmě dobře »šlapat«, když se zase uchýtil jinde), patří k těm, co si hrají na seriošní.

V květnovém čísle má úvodník známý národně socialistický »theoretik« pan dr. Machotka. Napsal tam nejvíce věť na thema »co by, kdyby, to by, ale ono, takže by...« Proč všechna ta »by«? Protože se tam »uvažuje« o tom, co by se mělo dělat, kdyby se on a jemu podobní jednou vrátili domů. Toť se rozumí, že jako političtí činitelé, jinak ne. Tak si to alespoň představují.

A jako vždycky jim záleželo na tom, aby vypadal seriošně, tak o to usilují i teď. Prostě snaží se tvrdit, že by se vším jednáním a rozhodováním čekali až na přání a vůli občanů doma. Jenže je známe — a máme dost zkušeností, že se nikdy neohlíželi na žádné jiné mínění než na své vlastní.

Proto žádná jejich ujišťování nemají cenu ani zlamané grešle. Pan dr. Machotka je té »dobrotky«, že pocituje radostné a odůvodněné

očekávání, že se ve všech zásadních věcech snadno dohodneme.

K takovému dohadování musí být dva partneři. A kde doufá pan doktor najít lidi, kteří se s ním budou o něčem dohadovat? S ním se nebude dohadovat nikdo, protože takové hejble, jako by chtěl provozovat on, naši lidé každému zadrželi už v únoru 1948. Nebo má vskutku tak krátkou paměť, že to už zapomněl?

Zajímavé ovšem je, na jakou píšťaličku teď Machotka, Peroutka a spol. hrají. Vyhraňují jemné noty, že se ve všem podrobí vůli lidí doma. Před časem si takto »delikátně« ještě nepočínali. Snad se poučili z nezdaru, který utrpěli — a proto to teď zkoušejí jinak — jako ten vlk, co se přestrojil za babičku a vlídně lákal děti k sobě.

My však nejsme žádné nezkušené a důvěřivé děti. A vlcí nás neoklamou — ani v hávu beránků a fletníků.

Všechny takové pokusy pánů Machotků mají ovšem jeden základní háček, že nikdy neprijde chvíle, kdy by se mohli vrátit s jakýmkoli politickým ambicemi.

Bývalý americký špion: »PADALY MI KLAPKY S OČÍ«

Ve čtvrtek 5. července byla v Praze uspořádána na přání navrátilce Miroslava Gondeka konference s československými a zahraničními novináři. Byl přítomen též předseda našeho výboru poslanec dr. Miroslav Klínger. Miroslav Gondek (nyní star 29 let, původem z Těšína), který nyní pracuje jako požárník na Ostravsku, ve svém úvodním prohlášení řekl:

»Jsem jeden z četných navrátilců, kteří se v poslední době vrátili domů, do vlastní Československo mi velkomyšlně poskytl beztrávnost a zrušení slušné existence, přestože jsem se provinil proti zájmům Československé republiky. Jsem bývalý cizinecký legionář-poddůstojník. Když jsem zběhl ze služby v legii a přišel v roce 1934 do západního Německa, abych byl blíže domovu, byl jsem chycen do sítě americké špiónáže.

Američané v Norimberku využili mé tísň a beznadějných perspektiv — jako to ostatně dělají u všech, kteří uprchnou z domova, ať již pod vlivem americké propagandy nebo před následky trestných činů, které doma spáchali. Být americkým špionem a nenechávat se s pistolí v kapse posílat na ilegální cestu do Československa za podvratnými účely, vyzvídát zde pomoci všech nečistých prostředků důležitá státní tajemství a strhávat na pokyn amerických úředníků i další lidi v Československu k podvratné činnosti za dolary, které jsou skutečně krvavé — to je i můj případ!

Do Československa jsem byl v jejich žoldu poslán celkem třikrát. Hned při svém prvním příjedu na naše území jsem pocítil celou nesmyslnost svého počínání. Neztratil jsem nevdě, že v ČR lidé žijí slušně, pracují pro sebe, a země rozkvétá pod jejich rukama.

V náhodných hovorách s různými lidmi jsem poznal, že si poctiví lidé

vlastenci nepřejí nic jiného než klid a mír. Představte si, jak to všechno kontrastovalo s mým dosavadním životem: vždyť jsem poznal hrůzu válečných akcí ve Vietnamu a nyní jsem měl plnit rozkazy pánů z americké špiónáže, kteří za dolary — ze stamilionového fondu americké vlády — organizují proti státům ve východní Evropě rozvratné a špiónážní akce a jiné nepřátelské a nenávidné činy. Padaly mi klapky s očí. Poznávám jsem stále lépe, nač potřebuji soustavně vysílat špióny a diversanty do mírumilovných států.

V západním Německu má americká špiónážní služba výostné postavení. Zde jsem žil s vědomím Američanů pod falešným jménem a odtud jsem vycházel s úkoly řídicích orgánů pod jinými falešnými jmény do Československa. Vždy, když jsem letěl do výchozího postavení americké špiónáže — do západního Berlína — setkával jsem se v letadle s mnoha americkými špióny i diversanty jiných národností: byli posíláni s podvratnými úkoly do východního Německa a zejména do Polska.

Cítil jsem, že jako člověk, který nechce ztratit čest, musím zanechat této ponižující špiónážní činnosti. Ve svých hlášeních o špiónážní cestě do ČR jsem musel americké úředníky všelijak oklamat, jen abych si zachoval smluvený plat a udržel se v Německu „nad vodou“. Nakonec jsem se rozhodl skoncovat se svou t. zv. službou, po-

užil jsem dobrodinné amnestie a minulý měsíc přišel do ČR natrvalo.

Čtu-li v novinách o vyprovokovaných poznašských událostech, cítím před svým svědomím povinnost, alespoň ze své zkušenosti upozornit na pikle, které bez ustání vymýšlí a organizuje americká špiónážní služba v západním Německu také proti Československé republice.«

*

Miroslav Gondek potom odpovídal na otázky domácích i zahraničních novinářů. Jeho odpovědi dávají tento přehledný obraz:

Po prvé přešel jako agent naše hranice v květnu 1954. Měl vyzvídát vojenská tajemství, fotografovat vojenské objekty, vcházet do styku s lidmi, zachycovat jejich hovory, snažit se zjistit, čím jsou a kde pracují, odevzdat jejich popisy, aby se jeho řídicí orgány na ně mohly obracet a použít jich k spolupráci. Vybral také ze zadní zdi jednoho domu v Liberci mrtvou schránku se špiónážní zprávou. Kromě toho měl získat nový čs. občanský průkaz. Byl proto vybaven třemi ampulkami omamné drogy. Ale tento úkol byl rozhodnut nesplnit. Nesplnění odůvodnil tím, že prý nikde takový průkaz neviděl a nemohl se k němu nikde dostat. Vůbec častěji klamal své zaměstnavatele, aby si udržel žold. To se ovšem dělá ve špiónážních službách všeobecně.

Na své cesty byl vybaven falešnými doklady po každé na jiné jméno, a to pro Německou demokratickou republiku (východní Německo) i pro ČR, pistolí, fotoaparát, peníze, mapou prostoru, kde měl přejít hranici, a busolou.

(Pokračování na str. 4.)

MISTŘI, kteří proslavili vlast

V minulém čísle jsme vám představili o celé řadě umělců a hudebníků, kteří v poslední době zaznamenali úspěchy v oblasti hudby i v umění komorní hudby.

Zleva: J. Vlach, V. Smitál, J. Kačousek a V. Moučka

Jeho historie není neznámá. Teprve před šesti lety přišli houslista Josef Vlach a violoncellista Viktor Moučka na myšlenku, že by mohli vytvořit kvarteto. Přihlášeli ještě Soběslava Soukupy a Václava Smitála, o kterém se domnělo, že je jedním z posledních žáků Jaroslava Kociana.

V lednu 1950 začaly první zkoušky a brzy poté odjeli k prvnímu samostatnému koncertu do Nymburka. Mladí kvartetisté nebyli ovšem se svými prvními kroky příliš spokojeni. Vytýčili si vyšší cíle, a to znamenalo další usilovnou uměleckou práci. Začali se připravovat ke vstupu na Akademii múzických umění, kam se již v září dostali. Začali studovat v komorní třídě prof. Karla Moravce, jehož zkušenosti, zejména jako bývalého violisty slavného Ševčíkova-Lhotského kvarteta, znamenaly nesporný přínos pro čtyři mladé umělce. V souboru zatím nastala změna. Po Soběslavu Soukupovi přišel Josef Kačousek.

Až tak ani po absolvování AMU se nepokládali mladí kvartetisté za hotové umělce. Dalšími radami pomáhali mladým umělcům prof. Václav Talich a prof. Jaroslav Pekelský, člen Onáříšova kvarteta. Tak je zastihl rok 1954, který znamenal velký mezník v historii Vlachova kvarteta. Stal československých skladatelů porádku přehládku nové tvorby svých členů a souboru nabídl k reprodukci nové dílo Iši Krejčího Vlachovci, jehož provedením vzbudilo dosud málo známé kvarteto velký vzruch.

V té době zaměstnávala mladé kvarteto už další myšlenka. V Belgii se měla konat na podzim 1955 mezinárodní soutěž smyčcových kvartet. Kvartetisté začali pracovat na programu: kvarteta W. A. Mozarta, L. van Beethovena, J. Brahmsa, C. Debussyho, H. Wolfa a do finále kvartet podle vlastního výběru.

Po vítězství v domácí vylučovací soutěži jelo Vlachovo kvarteto reprezentovat do Liège naše reprodukční umění. A výsledek soutěže? První cena Vlachovu kvartetu všemi hlasy jedenácti porotců znamenala úspěch tím větší, že druhá cena nebyla vůbec udělena.

Tento skvělý mezinárodní úspěch otevřel Vlachovu kvartetu cestu do světa. První z velkých zahraničních zájezdů se uskutečnil začátkem letošního roku. Irán, Řecko a Švýcarsko — to jsou jména prvního turné. Po celou cestu provázel mladé umělce nebývalý úspěch. V Řecku věnovali kvartetu věnec, na jehož stuze čteme tato slova: 'Vzácnému kvartetu'. Rečiči skladatelé Georgios Kazassoglu a Marios Varvoglis, inspirovaní koncerty Vlachova kvarteta, napsali pro soubor kvartetní věty.

Úspěchy Vlachova kvarteta na mezinárodním fóru jsou úspěchy nejen čtyř vynikajících jednotlivců, směřujících do kamarádského kolektivu, ale i našeho hudebního školství a naší komorní hudby. Po úspěších Smetanova kvarteta a Janáčkova, po úspěších Sukova tria a Českého noneta v cizině přistoupilo teď k nim i Vlachovo kvarteto. Tato reálná skutečnost ukazuje, kde je dnes síla našeho reprodukčního umění. Tradice českého komorního umění, vybudovaná kvartetem Českým a Ševčíkovým-Lhotským, však zavazuje, aby- chom šli ještě výš. Možnosti k tomu naši umělci dnes mají jako nikdy v minulosti. Vynikající Vlachovo kvarteto je toho právě nejkrásnějším důkazem.

PODVEČER V LUKÁCH

V. Horský

Den všední, jako každý jiný — a přece — louky obtěžká; v něm dokvétají kopretiny, a dorůstá i vojtěška.

U pastvin svítí nová studna betonovými skružkami — a naklání se jablů svůdná nad šípkovými růžemi.

Poslední spršku chladné roky noc ještě z vlasů vymačká, než ráno zalesknou se kosa a rozezvučí sekačka.

PADESÁT PĚT

PRAHA 7. července — Na základě amnestie vrátilo se do ČSR během června a začátkem tohoto měsíce dalších 55 osob. Většinou přišli z Německé spolkové republiky, dále z Anglie, Spojených států, Kanady, Jižní Ameriky, Austrálie, Švédska, Norska a dalších západoevropských zemí.

Na příklad z USA se vrátil dr. ing. Dionisius Volkovskij, z Anglie Ladislav Trpišovský, z Austrálie František Moravec, z Argentiny Andrej Siska. Růžena Urbanová se vrátila ze Švédska a mezi většími počtem navrátilců z Německé spolkové republiky byli Josef Korpas, Richard Hrbáček, Šimon Franci a další.

Kino na širokoúhlý film

Od poloviny září bude mít Praha první kino pro širokoúhlý film. Pro tento účel byl vybrán biograf Alfa na Václavském náměstí, jedno z nejlepších a nejlépe umístěných kin. Před nedávnem bylo započato na jeho úpravě. Upravuje se přízemí i balkon, kino bude nové a vzhledně vymalováno.

Nejdůležitější je ovšem instalace zařízení pro promítání širokoúhlých filmů s plastickým zvukem. Aparatura systému cinemascope bude do Alfy přenesena po skončení mezinárodního filmového festivalu, který právě probíhá v Karlových Varech. Promítací plátno bude 15 m široké a 5 m vysoké a v sále bude pro zvýšení plastického zvukového dojmu z filmu umístěno osm t. zv. efektních reproduktorů. Částka 450.000 Kčs určená na úpravy umožní i krásné vybavení Alfy, která se stane nejspřepychovějším kinem v Praze. Sedadla, jejichž počet se pro lepší viditelnost a pohodlí sníží z 1100 na 940, budou krásná čalouněná křesla.

Rekonstrukce pražských Emauz

Několik týdnů před koncem války, v únoru 1945, byl při jednom z náletů nesmyslně poškozen klenot karolinské architektury — pražské Emauzy. Dlouho trvalo, než se našlo řešení, jak toto vzácné dílo uchovat pro další věky. Při obnově Emauz šlo hlavně o to, zachovat povšechně tradiční pohled, a přitom zdůraznit jejich monumentalitu tak, aby s okolím činily nedílný celek. Tuto nesnadnou otázku se podařilo vyřešit projektantem rekonstrukcí prof. ing. dr. Bedřichu Hacıarovi. Věže budou zvýšeny o čtvrti a půl metru a architektonické řešení dá průhled s věžemi ladnost, která přitom dodrží v podstatě původní ráz. Nebude už dlouho trvat a perla karolinské doby se zaskví novým a ještě úchvatnějším leskem.

vém táboře uprostřed Beskyd v Kunčicích pod Ondřejníkem. Stany mají celkovou konstrukci, potaženou plátnem. Ve stani jsou čtyři lůžka, u každého skříňka. Dvojitá dřevěná podlaha brání pronikání vlhka od země. Letos mají děti 13 nových stanových táborů, postavených nákladem dvou milionů 400 tisíc Kčs. V některých tábořech bylo zavedeno i elektrické osvětlení a rozhlas. Každý tábor má samostatnou kuchyni.

Strážnické slavnosti písní a tanců

Strážnice! To jméno má již zvláštní zvuk. Po pravdě řečeno, sláva tohoto malého městečka — zhlédnout tradiční průvod účinkujících. Jde slavná Jízda králů — více než 100 chlapců vyzdobili své koně jako nevěsty. Hřívý jeden květ, barevné čabráky, zdobené postroje. A pak pět tisíc osob znovu rozehrívá diváky pestrostí krojů, tanečným krokem. Malebné moravské Slovácko, hornaté Valašsko, východní Slovensko, Orava... každý kraj jako by tu ožil. Vysoké valašské štráky, nohavice, krpce, opasky, kordulky a šátky děvčat. Kroje Veselska, Kyjovska, Podluží, beské kroje, na každém je něco k zálibě. Chlapci z Východné mají rúžek, nahoru ohnuté kloboučky, široké opasky, bílé vyšívané košile.

Podle rámování jemnou síti většinou mladé zelené, učila na sobě nohy temperamentních tanečníků. Přišli obrádným jašankovým tancem, s dřívími karičkami a staroslovenskými chorovody. To tančili chlapci a děvčata souboru Hora v Rejdově. Nebo snad dáte přednost strakonickým dudám, tolik proslaveným po celém světě? Dětský taneční soubor Romano — mladí cikáni, sotva školou povinná — nezapřeli svou žhavou krev. Pak jsou tu tanečníci a zpěváci ze Strážnice, Liberecka, tuhačovského Zálesí, Veselicka u Lipníka nad Bečvou, další slovenské soubory. Na dva tisíce účinkujících se nepřetržitě střídá ve všech programech na třech obrovských stadionech.

Srdce diváků si získaly i mladé zahraniční soubory z Anglie, Polska, Rumunska a Maďarska. Na čestných místech zasedli naši hosté — diplomatičtí, obchodní a kulturní zástupci mnoha zemí, Brazílie, USA, Itálie, Jugoslávie, Indie i odjbrául. V neobli váno se zádo, že se do Strážnice nezapne je ani náoh. Louky kolem města byly natřísčány slonkami autobusy, autobusy, motorky tvořily řetěz, který by sredno

obtočil celé město. A pak se všechno to rozjásané množství nahrnu- lo do středu města — zhlédnout tradiční průvod účinkujících.

Veliké je kouzlo Strážnice. Byly tu sice starosti, kde se vyspat, a trochu nepohodlí v přeplněných stadiónech — na to však nikdo nenařikal. Ještě večer a dlouho do nočního rána zazněly písně chlapců a děvčat, promíslené hlasy těch, kteří se k nim přidali snad na dvaceti místech širokého moravského parku: Na malé túce, Pod kaštánem, Na sánčích, U platanu... Snad to byl i teplý večer, že jsem si zapamatoval písničku zteplé dívčinky ve valašském kroji:

Janku, Janošičku, zaplat za hubičku, keru jsem ti dala večer při měsíčku...

Při hudbě a jiskrném moravském víně dáte rádi Strážnici kus svého srdce. A když se přátelé při odjezdu ze Strážnických slavností loučíli, řekli: Na shledanou za rok!

(—mir)

Chlapci na jednom ze strážnických palouků se připravují na vystoupení. Jistě nezklamou, neboť zbojnický tanec patří k jejich nejmilovanějším.

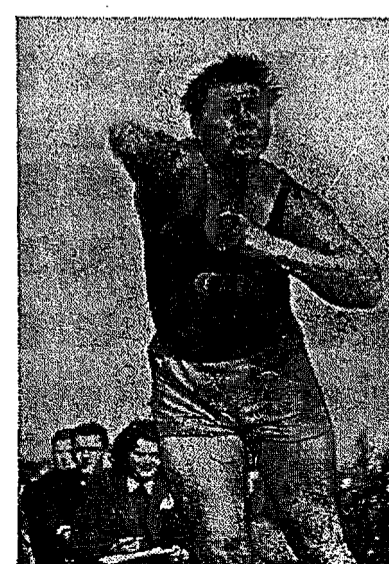
Přes sto tisíc dětí...

Na nádražích nastupují do vagonů rozesmáté děti — odjíždějí na prázdniny. Jinde se po silnicích střetávají autobusy a automobily se stejným nákladem. První čtyři prázdnin vítají stovky nejkrásnějších míst naší vlasti malé obyvatele. Přes sto tisíc dětí se letos vystřídá na příklad v odborářských stanových tábořech a zotavovněch. Děti pracovačů Václavských železárěn Křemetska Gottvalda jsou ubytovány v novém krásném stano-

Ze sportovního života v ČSR

Nahlédneme-li do historie československého sportu, těžko nalézáme rok tak bohatý na mezinárodní činnost, jako právě letos. Není snad dne, aby sportovci toho či onoho odvětví neodjžděli za hranice své země, aby vybojovali přátelská střetnutí, nebo, aby čs. sportovci nevítali v Praze nebo v jiných městech sportovce ze zahraničí. O tento bohatý a čilý sportovní ruch se velkou měrou přičinuje skutečnost, že v listopadu a prosinci budou v Austrálii uspořádány XVI. olympijské hry. K cíli — dosáhnout tam úspěchu — je zaměřena veškerá současná činnost i soutěžení čs. sportovců.

Skobla ve vrhu koulí 17,59 m

Pozoruhodného výkonu dosáhl evropský rekordman ve vrhu koulí Jiří Skobla, který na mezinárodních závodech

v Berlíně zlepšil svůj evropský rekord výkonem 17,59 m. Není bez zajímavosti, že i první evropský rekord vytvořil Skobla v Německé demokratické republice. Za vedení svého trenéra Otakara Vodičky se připravuje k vrcholné formě, které chce dosáhnout na olympijských hrách. Chce nejen obhájit své evropské prvenství, ale říci své rozhodné slovo do světového pořadí. Neméně významný vzestup ve výkonnosti zaznamenal čs. rekordman Stanislav Jungwirth v běhu na 1500 m. Při závodech o Rošického memoriál dosáhl času 3:42,2 min., čímž se zařadil mezi nejlepší letošní světové mládeže. Stejně tak výkon mladé závodnice Filkové v hodů diskem, Josefa Doležala v chůzi, Mertý v disku a dalších, dokazují, že českoslovenští atleti se připravují na olympijské hry svědomitě a podle plánu.

Světový výkon čs. lukostřelců

Celou sportovní světovou veřejnost překvapila zpráva o vynikajícím výkonu československých lukostřelců na mezinárodních závodech 1. července v Praze. J. Břiza, nejenže zvítězil a odsunul Belgičana Kessela, mistra světa Andersona na další místa, ale zároveň výkonem 1042 bodů vytvořil nový nejlepší světový rekord. Stejně tak mistryně sportu Šatránková výkonem 1045 zvítězila v soutěži žen a zároveň vytvořila neoficiální světový rekord na celou sestavu FITA. Také zde se měřily anglické, polské a další reprezentantky sklonit před jejím vítězstvím.

Také v dalších odvětvích sportu dosáhli čs. sportovci významných úspěchů. Stačí připomenout vítězství mezinárodním veslařství Filipa ve veslování šachovém turnaji v Praze, mistra sportu Přemysla na mistrovství Evropy ve vzápětí ve vícebojové střelbě v Bratislavě, kanoistů a jachťáků.

VŠEDNÍ PŘÍBĚH

Nedávno nás započal zrádná, mladá manželka. Přijďte, dostal jsem nový byt, oslavíme to společně.

A bylo co oslavovat. Byt byl skutečně krásný, moderní, v jednom z těch pěti nově postavených činžovních náproti pražské Klamovce, která stála černo- novou zelení svého parku do očištěných dveří balkonů.

Už jej měli zařezat a mále, příjemně se sedělo v křeslech obývacího pokoje, ve společnosti šťastných lidí. Vždyt Honza s Helenou jen zřítil. Až dosud bydleli v Heleniných rodičích, ale třeba by byli rodiče ze zraha, než to nikdy takové jako vlastní domácnost, proklamoval Honza nestárně a jako chlapec se chlubil: »Na všechno, co tu máme, jsme si s Helenkou sami vyřídili. Teď ještě seřídíme na lesníku a na nějaký pěkný obrázek sem vezm gaud a...« a vyprávěl, směl se, vrátil do výše svou malou dcerku Marčinku, kterou Helena přivedla z ježí.

Vidíte — a před necelými čtyřmi lety ležel tento mladý rozjásaný člověk na lůžku hradecké nemocnice, vyčerpaný a zničený těžkou srdeční chorobou, téměř už neschopný pohybu. Soe první lásece napsal tehdy dopis na rozloučenou, zdálo se mu, že není dost stařeň pouat k sobě zdravého člověka, a operaci... kdo ví, jak to dopadne s tou operací.

Po operaci ho přivezli do smetánin

v lázních Poděbrady. A s ním mladého dělníka, Vaška, z týneckých skláren. Jejich pokoj byl obléhán pacienty a oda museli do nekonečna vykládat a ukazovat rážovou jizvu, která se táhla od prsu bradavky až k zádkům. Dnes už mají profesor Bedřna a ostatní naši kardiocirurgové stovky úspěšných srdečních operací za sebou, ale tehdy byl Vašek s Honzou mezi prvními případy a jejich uzdravení vypadalo téměř jako zázrak. Všichni sledovali, jak lidé, před časem ještě odsouzení k smrti, teď vyběhnou lehce do schodů, vydávají se na výlety podle Labe, tempo kolonád nestáčí jejich nové narozené toace po pohybu, Honza zval každého na svátohu. Ano, bude se ženit — Helena tehdy sice zropila slzami dopis na rozloučenou, ale na oedomí jej nevzala, přijela okamžitě za Honzou ještě do hradecké nemocnice a že od něj nikdy nezestní.

Na pokoji se vedly i jiné debaty než o zázrak. Filosofické, náboženské a politické. Hlavně mezi Vaškem a Honzou. Vašek byl dělník a komunist, Honza elektrotechnik, lidovec a člověk hluboce nábožensky založený. Na nočním stolek měl plno svatých obrázků. Do těch mu Vašek nemluvil, ale jak Honza zmoal, že za své zdraví děkuje Pánu Bohu, to vždycky Vašek vyletěl: a konu prý teda děkuje on, který se nemodlí a za Boha nevěří?

MEDZINÁRODNÝ PREHĽAD

HLEDAJÍ SE...

Z významných medzinárodných udalostí poslednej doby je potrebné si všimnúť predovšetkým výsledkov pobytu juhoslovanskej vládnej delegácie vedenej prezidentom Josipom Brozom Titom v Sovietskom sväze (o ktorých cestu do SSSR sme sa už zmienili v predposlednom čísle). Rokovanie, ku ktorému v Moskve došlo a ktoré prebiehalo v srdečnom a priateľskom ovzduší, bolo novou, dôležitou etapou v rozvoji spolupráce a priateľstva medzi národmi SSSR a Juhozápadnej Európy. Priateľstvo medzi týmito dvoma socialistickými štátmi, skalené nešťastným rozkolom, bolo nielen plne obnovené, ale ďalej sa rozvíja a silnie. Preto boli výsledky rokovania prijaté s takým uspokojením nielen sovietskou a juhoslovanskou verejnosťou, ale vo všetkých krajinách tábora socializmu a medzi mierumilovnými ľuďmi, nech žijú kdekoľvek.

Vy, ktorí žijete v kapitalistických krajinách, ste si mohli všimnúť, že tlač, ktorá je hlásnou trúbou reakčných kruhov, prijíma sovietsko-juhoslovanské rokovanie so značnou nervozitou a s malichernými obavami o juhoslovanskú nezávislosť. Nie je potrebné zdôrazňovať, že v tomto smere obavy boli zbytočné. Rokovanie bolo vedené na zásade rovných s rovnými, čo nakoniec nemohla nepriznať ani reakčná tlač. Ináč však majú reakčné sily skutočne dôvod k znekladeniu. Pretože sovietsko-juhoslovanské rokovanie, pri ktorom sa prejavila

medzi obidvoma stranami zhoda názorov na všetky najzávažnejšie medzinárodné problémy, bezosporu prispelo k veľa mieru. A to sa ovšem tým, ktorí zakladajú svoje plány viac-menej otvorene na vojne, alebo aspoň na obnovení studenej vojny v plnej sile, nemôže páčiť.

Príspevkom vo veci mieru bola i návšteva jemenskej vládnej delegácie v Československu, pri ktorej došlo k podpísaniu československo-jemenskej zmluvy o priateľstve a obchodnej dohode. Jemenské kráľovstvo nie je veľká krajina (jej územie je asi dvakrát tak veľké ako Československo) a má asi 4 milióny obyvateľov. Ale význam zmlúv uzavretých v Prahe je v niečom inom než v rozlohe a počte obyvateľov obidvoch zmluvných strán. Jemen je jednou z arabských krajín, ktoré v súčasnej dobe vedú boj za plné zabezpečenie svojej slobody a nezávislosti, za odstránenie pozostatkov kolonializmu a za rozvoj svojho národného hospodárstva. Je jednou z arabských krajín, ktoré dôrazne odmietajú účasť v útočných vojenských zoskupeniach imperialistov. V tomto svojom úsilí majú arabské krajiny plnú podporu krajín tábora socializmu, ktoré sa od nich sice líšia svojím spoločenským zriadením, ale ktoré sú s nimi zajedno v odopre proti imperialistickým chutkám na zotročenie národov i v túžbe po mieri. A keďže teraz bola v Prahe podpísaná zmlúva o priateľstve, pri ktorej jedným partnerom je krajina Arabského Východu a druhým krajina tábora socializmu, znamená to nielen upevnenie československo-jemenského priateľstva (ktoré sa datuje už z dôb pred druhou svetovou vojnou), ale tiež priateľských vzťahov Československa a celého socialistického tábora k arabským krajinám vôbec.

Obchodná dohoda, ktorá bola medzi Jemenom a Československom uzatvorená, zabezpečí nášmu priemyslu a zahraničnému obchodu nové odbytišťa, umožní nášmu hospodárstvu nakupovať v Jemene rôzne druhy tovaru, ktoré môžeme potrebovať.

A nakoniec je nutné sa zmeniť o tretej ceste vládnej delegácie, ktorej cieľom je taktiež posilnenie myšlienky priateľstva a spolupráce medzi národmi — o ceste československej vládnej delegácie do našej spojeneckej Poľskej ľudovej republiky.

Pri tejto návšteve ide najmä o to, ďalej prehĺbiť spoluprácu vo všetkých oblastiach života medzi obidvoma bratskými susednými krajinami k prosperu krajín Československa a Poľska. Za svojho pobytu v Poľsku bola československá vládna delegácia prijatá poľskými pracujúcim ľuďmi s veľkým nadšením a srdečnosťou. Vedúci delegácie predseda vlády Široký hovoril k poľským robotníkom, ktorí nadšene tleskali jeho slovám a spoločnej ceste národov Československa a Poľska k socializmu.

Tiež táto skutočnosť je jasnou odpoveďou všetkým nepriateľom socializmu na Západe, ktorí by chceli vyvozovať z udalostí, ku ktorým došlo v Poznani, závery, ako keby poľský ľud bol proti myšlienke socializmu, proti svojej ľudovej vláde. Že tomu tak nie je, ukázal už sám priebeh poznanských nepokojov. Poznanskí robotníci sa sami veľmi rýchlo izolovali od provokatérov, akonáhle zistili, že títo banditi obracajú ich volanie po splnení väčšinou oprávnených požiadaviek v ozbrojený boj proti ľudovej moci. Robotníci v Poznani dobre vedia, že cesta k odstráneniu niektorých hospodárskych ťažkostí, mnohokrát zavinených liknavosťou byrokratov, nevedie cez likvidáciu ľudovej moci a nastolenie kapitalizmu, ale naopak cez ďalšie upevnenie a zdokonalenie vlády ľudu. Preto od prvej chvíle odoprel ozbrojeným rozvrátnikom a naverbovaným imperialistickým agentom akúkoľvek podporu v ich hanebnej práci.

Udalosti v Poznani sa tak nakoniec obrátili proti ich inšpirátorom, lebo zvýšili bdelosť pracujúcich v krajinách tábora socializmu, pripomenuli im, že treba byť stále na stráži proti akémukoľvek provokačnému pokusu nepriateľa.

R. BROŽ

Se zbytkem poslední naděje se na nás před tři čtvrti rokem obracela paní Františka Vondrušková z Řičan u Prahy. Doufala, že prostřednictvím našich časopisů jí pomůžeme navázat styk s jejím synem Karlem Vondruškou, narozeným v roce 1928. Opustil republiku v roce 1949. Od té doby nepřišla od něj jediná zpráva. Jen dva balíčky v roce 1951...

Marně doufala paní Vondrušková, že se její syn na naši výzvu ozve. Jen mlčení bylo odpovědí. A nešťastná maminka se ptá: »Žije ještě mé jediné dítě? Dva navrátilci z cizinecké legie vyprávěli o tom, že se za své služby v legii setkali s jakýmsi Vondruškou, který však padl v bojích v Indonězi. Plna zoufalství jim poslala matka synovu fotografii, kterou dnes otiskujeme. Byl to on? Nebyl to on? Ne, nebyl. Žádný z navrátilců jej podle fotografie nepoznává. Pro matku svítá nová naděje. Poprosila nás, abychom výzvu opakovali ještě jednou a abychom poprosili naše čtenáře o vyřízení vzkazu jejímu synovi: »Čekám tě, vrať se domů!« V případě, že některý

Z dopisů, které jsme v poslední době obdrželi, otiskujeme dnes dopis čtenáře B. T. z Londýna, který mezi jiným píše:

»Odešel jsem z domova v roce 1919. Nebyl jsem komunistou, byl jsem socialistickým demokratem. Po několikaletém pobytu v různých evropských zemích jsem se probudil ze sna. Viděl jsem, jak sociálně demokratická strana kolaboruje s kapitalisty, jak se pokouší dostat každého do spárů svých kapitalistických chlebodárců všemožnými, i špinavými cestami. Můj rodný život byl mým nerozmýšleným útekem úplně rozorvan a zničen. Pokoušel jsem se vybudovat si nový lepší život, což však zde v cizině není možné, neboť moje názory jsou odlišného druhu. Doučel jsem se o amnestii a rozhodl jsem se přes veškerou lživou propagandu a především pro veškeré hanobení naší vlasti tak zvanou earlovou inte-

ligenci vrátit se domů. Tito samozvaní vedoucí a mluvčí našich krajanů pokoušejí se odradit všechny uprchlíky od návratu domů a předpovídají jim s určitostí pětileté i delší vězení. Je však věřím pevně ve slovo naší vlády která dosud každému navrátilci podala pomocnou ruku, aby mohl začít novou lepší život, a prominula mu poklesky které měl. Přisahal jsem sám sobě, že budu bojovat pro pravou svobodu, nikoliv pro svobodu hlávanou zde na Západe. Chci být jedním z těch, kteří dokážou, jak prohaná a falešná jsou turzení o persekuci navracejících se uprchlíků. Našemu čtenáři odpovídáme, že dopíšeme urychleně jeho návratu. Přibližně během jednoho měsíce by mohl být doma.

Chtěl bych se vrátit...

Z dopisů, které jsme v poslední době obdrželi, otiskujeme dnes dopis čtenáře B. T. z Londýna, který mezi jiným píše:

»Odešel jsem z domova v roce 1919. Nebyl jsem komunistou, byl jsem socialistickým demokratem. Po několikaletém pobytu v různých evropských zemích jsem se probudil ze sna. Viděl jsem, jak sociálně demokratická strana kolaboruje s kapitalisty, jak se pokouší dostat každého do spárů svých kapitalistických chlebodárců všemožnými, i špinavými cestami. Můj rodný život byl mým nerozmýšleným útekem úplně rozorvan a zničen. Pokoušel jsem se vybudovat si nový lepší život, což však zde v cizině není možné, neboť moje názory jsou odlišného druhu. Doučel jsem se o amnestii a rozhodl jsem se přes veškerou lživou propagandu a především pro veškeré hanobení naší vlasti tak zvanou earlovou inte-

Dejte si na ně pozor!

Toto varování platí příslušníkům strážních oddílů v západním Německu, především těm, kteří slouží v LSCo 4058 v Bad Kreuznach. Obdrželi jsme odtud přímo z vašich řad zprávu, že veškeré naše dopisy a časopisy, které vám zaslaly, jsou velitelstvím této jednotky konfiskovány a adresátům nedoručovány.

Než to po prvé, co se setkáváme s takovým hrubým omezením vaší osobní svobody, které nemá za cíl nic jiného, než vám zabránit v tom, abyste se dověděli pravdu. Takový je rub té jejich »svobody«, »demokracie« a »volnosti«, kterou před vámi vychvalují až do nebes. Ve skutečnosti se však jako čert svícené roty bojí toho, aby k vám nepronikla ani nejmenší pravdivá zpráva o tom, co se děje doma.

Plně chápeme obavy vašich pánu představených. Mají totiž oprávněný strach, abyste jim, čím více budete poznávat pravdu o životě v republice a o tom, jak žijí navrátilci, nepověsili tu jejich službu na hřebíček a nedali jim šohem. Jistě by se jim nelíbilo, kdyby tu pak měli figurovat v trapné roli generálů bez vojska. Proto ten jejich »zájem« o náš časopis, proto ty obavy, aby nepronikli do vašich řad.

Nechť se však nemýlí. Pravda, jak známo, se nikdy trvale umlčet nedá. I vy máte možnost jim dokázat, že jste svým pány, že máte svobodnou vůli, kterou si nedáte nikým a ničím omezovat. Mnoho z vás už to udělalo a žijí spokojeně doma. Ani vám nestojí nic v cestě.

„Padaly mi klapky s oči“

(Dokončení se str. 2.)
Byl vyškolen v fotografování, v šifrování a v psaní tajným inkrussem. Školili se zbraněmi mu nedali, má v tom dost zkušeností z cizinecké legie. Na špiónážní cesty startovali z Frankfurtu. Cestoval do západního Berlína pod číslom, bez letanky, v amerických vojenských letadlech. Na letiště jej dovezl vždy fidičij orgán. Takových, jako byl on, potkával v letadlech více. Setkával se s Němci a Poláky. V Berlíně na něj čekaly určité osoby, převedly jej do východní části Berlína — a pak už cestoval až k nám.

Při školení bydlil v několika vilách, mezi nimi v Regensburgu. Měl několik fidičijích orgánů. Nejprve to byl Američan Lenz, pak Kůzek (správně Kuhnár, Američan slovenského původu) a Američan Pick a Hartman.

Za své služby měl Miroslav Gondek stálý plat 800 marek, prémie nebral. Stravu, byt a kuřivo dostával zdarma. V lágru Valka nežil po příchodu

z Francie dlouho. Jeho zlé situace tam využíli lidé ve službách americké rozvědky a získali jej. Z cizinecké legie uprchl za pobytu ve Strassburgu. Jako seržant-chef využil dovolené na tři dny, a tenze předstih mu postálil k úteku do Německa. Se svou matkou, která žije teď v Polsku, byl nejprve v písemném styku, a nyní jí už také telefonoval z ČSR.

Na dotaz polské novinářky odpověděl: »Na základě svých zkušeností jsem přesvědčen, že poznaňské události byly organizovány ze zahraničí.« (Pozn. H. D.: Tím jsou myšleny známé demonstrace v Poznani, kdy došlo pod vedením agentů-provokatérů k nepokojům i střelbě.)

Miroslav Gondek také připomněl, že jako agent špiónáže se nemohl vrátet nějak legálně, jelikož byl stále sledován. Proto se vrátil »na černou«. Podal se mu až druhý pokus o přechod hranic. Zdůraznil dobré přijetí v ČSR. Zaměstnání si vybral podle své volby.

ZAČALI NOVÝ ŽIVOT

František Moravec (nar. 10. 11. 1905 v Hamrech, okres Polička) je povaha odjakživa romantická. Ta letora ho hnala už v roce 1927 do Francie, odkud se vydal na pouť světem. Po absolvování plantážnického kursu odjel do Maroka, Sudanu a později do bývalé Indonězi, kde pracoval jako dozorce při zakládání plantáží. V roce 1937 přijal francouzskou státní příslušnost a rok nato byl povolán k vojenské službě. V roce 1940, po kapitulaci Francie, byl demobilisován a poslán do Marseille. Cestou byl ve vlaku zadržen a jako Čech poslán do Německa, odkud po strašidelných putováních po pracovních táborech se dostal domů. Po druhé za hranice běžel v březnu 1948. Ze západního Německa se dostal do Austrálie, kde byl zaměstnán na různých místech až do svého návratu do ČSR v květnu 1956. Chce se usídlit na Pardubicku a pracovat bude v oboru elektrotechnickém.

Martin Stehlík (20. 10. 1936 v Piešťanech), vyučený knihář, odešel ilegálně do zahraničí v srpnu 1954 se

svým otcem. Do srpna 1955 žili oba v uprchlickém tábore Valka, odkud se jim podařilo vyemigrovat do Anglie, kde jeho otec dostal práci v továrně na součástky ke strojům. Miroslav složil v Londýně zkoušky na uměleckou školu v oboru grafiky. Brzy však měl pobytu v cizině dost. Podal si žádost na čs. konsulátu v Londýně k návratu do vlasti, která mu byla vyřízena v říjnu 1955. Několik dnů nato se však velmi nebezpečně postřelil vlastní nepopatrností ve sportovním klubě. Byl operován a léčen v Londýně do 16. dubna 1956. Odtud pak ihned nastoupil leteckou cestu do vlasti. Po příjezdu byl okamžitě převezzen do nemocnice v Krči, kde bude podroben další operaci, neboť má ochrnutou spodní část těla. Po vyléčení chce se věnovat grafické práci.

Andrej Siska (nar. 6. 2. 1917 vo Východnej, okres Kežmarok) vrátil sa v týchto dňoch z Argentíny. Odšiel do zahraničia ilegálne už v roku 1945. Do roku 1948 pracoval v západnom Nemecku ako krajčír, potom žiadal

na IRO o vycestovanie do zámoria. Emigráciu mu povolili do Argentíny, kam odcestoval v novembri 1948. Usídlil sa v Buenos Aires a začal pracovať ako krajčír u firmy Centra, kde bol do roku 1953.

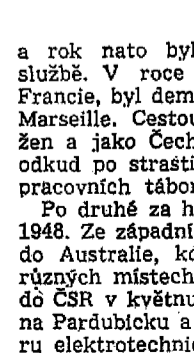
Začiatkom roku 1955 si zariadil krajčírsku živnosť vo Villa Ballester, ul. General Paž 818, ktorú mal až do svojho návratu do ČSR.

Siska chce bývať u svojej matky v Spišskej Belej a chce pracovať v krajčírskom obore, v ktorom by uplatnil svoje skúsenosti zo zahraničia.

Ako traktorista chce pracovať Baltazar Polakovič (narodený 1930, Červený Hrádok, okres Vrāble). Utielkol za hranice v júni 1948 a dal sa najat' v lágrí Regensburg na prácu do Francúzska. Pracoval rok v železniciach v Hayagu. Začiatkom novembra 1949 sa vrátil do západného Nemecka. Býval vo Valke. V septembri 1951 vstúpil do poľských strážnych oddielov, potom do českej spoločnosti a zas do poľskej. V júni 1954 požiadal o prepustenie

a dostal prácu ako vodič nákladného auta v anglickej vojenskej správe v Múnchen-Gladbach. Po dvoch mesiacoch zo zamestnania odišiel a pracoval ako robotník u niekoľkých roľníkov. Teraz sa vrátil domov.

Do republiky prichádzajú i občania, ktorí vo vlastnom slova zmysle nie sú navrátilci na základe amnestie. Ale aj u nich je túžba po domove tak veľká, že sa vracajú — často po dlhých rokoch pobytu v cudzine. Jedným z nich je Anton Schwarz (narodený 1928 v Tužine, okres Prjevidza). Na jar roku 1945 sa dostal s matkou do prúdu ustupujúcej nemeckej armády pri Bratislave a zahnal ho na rakúske územie, kde pracovali u gazdu. Odtiaľ ho už po vojne odtransportovali do západného Nemecka a usídlili v Schon-dorfe pri Stuttgarte. Tam sa doučil za automechanika. Potom pracoval v závodoch Daimler Benz v Unter Türkheimu. V roku 1952 odcestoval do Neuchatelu vo Švajčiarsku, kde pracoval do mája minulého roku. V Berne vstúpil do styku s našim zastupiteľským úradom a žiadal o povolenie k návratu. Medzitým odišiel k matke do Schon-dorfu a teraz sa vrátil. Bude pracovať ako automechanik. Taktiež jeho matka sa chce vrátiť.

Proč ta skromnost?

Na tak zvaném »ČESKOSLOVENSKEM DNU« v Chicagu, který se konal 8. července, byla také výstava balonů, jimiž »Svobodná Evropa« vysílá do Československa a jiných zemí lidové demokracie štěvavé tiskoviny. Pořadatelé výstavy však projevíli nápadnou skromnost. Chyběly na ní exponáty, jež by dokreslovaly výsledky jejich činnosti.

Mohli bychom jim posloužit některými náměty, jež ukazují mezery na výstavě. Rozhodně tam neměly chybět fotografie oněch mužů a žen, kteří zahynuli při srážce čs. dopravního letadla s balonem na Slovensku, dále seznam sroťků, kteří byli tímto balónkovým zločinem připraveni o rodiče. Na výstavě rovněž chyběly fotografie dětí, jež byly popáleny výbuchy balónků při jejich dopadu, a sdělení o demolovaných rodinných domech či jiných věcných škodách.

Představme si, že by pašeráci opia uspořádali výstavu o své činnosti a sestavili by ji pouze z obrázů kvetoucích polí máku. Představili by návštěvníkům podobný »obraz« jako »svobodoevropání« v Chicagu!

POSLECHNĚTE SI V ČS. ROZHĽASE

Vysílání v českém a slovenském jazyce pro krajany v zámorí

Východoamerický standardní čas	Vlna (m)	Kc/s
08.00—08.30	31,41	9 550
08.00—08.30	25,59	11 975
08.00—08.30	25,05	11 725
08.30—09.30	31,41	9 550
08.30—09.30	25,59	11 975
10.30—11.00	31,41	9 550
10.30—11.00	25,59	11 975